

Vreme: 13.07.2026 14:44

Medij: telegraf.rs

Link: <https://www.telegraf.rs/vesti/svet/4359049-u-toku-je-bitka-za-ormuski-moreuz-ko-ce-popustiti-i-sad-i-iran>

Autori: Milan Prelić

Teme: Evropska komisija

Naslov: U toku je bitka za Ormuski moreuz, ko će popustiti? I SAD i Iran tvrde da ga kontrolišu, a to "ne pije vodu"

5148

Sjedinjene Američke Države i Iran u ponedjeljak su saopštili da upravo oni kontrolišu Ormuski moreuz, nakon vikenda obeleženog novim napadima širom Bliskog.

Sjedinjene Američke Države i Iran u ponedjeljak su saopštili da upravo oni kontrolišu Ormuski moreuz, nakon vikenda obeleženog novim napadima širom Bliskog istoka, što dodatno ugrožava diplomatske napore da se okonča rat. Nova eskalacija usledila je nakon što je Iran u nedelju napao kontejnerski brod u moreuzu, kod obale Omana. Time je još jednom potvrđeno da je Ormuski moreuz, kroz koji je nekada prolazila petina svetske trgovine sirovom naftom i prirodnim gasom, i dalje ključno pitanje u pregovorima, piše AP. Od početka rata Iran ometa pomorski saobraćaj napadima na trgovačke brodove i zastrašivanjem brogarskih kompanija. SAD i Iran nalaze se približno na polovini šezdesetodnevnog perioda privremenog sporazuma, koji je trebalo da omogući pregovore o trajnom okončanju sukoba. Umesto toga, primirje je preraslo u niz napada povezanih sa Ormuskim moreuzom, što izaziva zabrinutost svetskih lidera da bi rat mogao ponovo da eskalira. "Povratak sukobima punog intenziteta imao bi katastrofalne posledice", upozorio je generalni sekretar Ujedinjenih nacija Antonio Gutereš. Američka Centralna komanda (CENTCOM) saopštila je da je u ponedjeljak izvela napade na desetine ciljeva u Iranu, uključujući sisteme protivvazdušne odbrane, radarske položaje, opremu za rakete i bespilotne letelice, kao i manje vojne brodove. "Ormuski moreuz je vitalni pomorski koridor za svetsku trgovinu. Iran ga ne kontroliše", navodi se u saopštenju CENTCOM-a. Iranska Revolucionarna garda, jedna od najmoćnijih vojnih institucija u zemlji koja kontroliše arsenal balističkih raketa, oštro je odbacila američke tvrdnje. "Ormuski moreuz je naša teritorija i nećemo dozvoliti odmetnutoj vojsci koja ubija decu, a dolazi sa druge strane sveta, da nastavi svoje nezakonito mešanje", poručila je Garda. Tokom dana tri puta su se oglasile sirene za vazdušnu opasnost u Bahreinu, gde se nalazi baza Pete flote američke ratne mornarice, dok je Kuvajt saopštio da je presreo neprijateljske projekte. Za sada nema izveštaja o šteti u tim zemljama. Vojska Jordana saopštila je da je oborila četiri iranske rakete, navodeći da u incidentu nije bilo žrtava niti materijalne štete. I Jordan je domaćin američkim vojnim snagama. U Iranu su vlasti prijavile napade u provincijama Hormozgan, Huzestan i Markazi, u kojima su, prema državnoj agenciji IRNA, poginule najmanje dve osobe. Poluzvanični iranski mediji javili su i o napadima u provinciji Sistan i Beludžistan. Iranski napadi u nedelju zahvatili su Bahrein, Kuvajt, Katar, Jordan, pa čak i Oman, čije teritorijalne vode zajedno s iranskim čine Ormuski moreuz. Oman, koji godinama posreduje između Teherana i Zapada, pozvao je iranskog diplomatu na razgovor zbog napada. Istovremeno je baza oružanog krila Partije slobode Kurdistan, iranske kurdske opozicione grupe sa sedištem u autonomnoj iračkoj pokrajini Kurdistan, bila meta napada dronovima. Komandant jedinice Rebaz Šarifi rekao je da je pogođena baza Čamšar, ali nije izneo podatke o eventualnim žrtvama ili šteti. Američka vojska saopštila je da je u nedelju gađala oko 140 ciljeva, među kojima su bili položaji za lansiranje raketa i dronova, skladišta municije i komunikaciona oprema, što predstavlja najintenzivniji talas američkih napada od početka sukoba. "Sinoć smo ih bombardovali žestoko", rekao je američki predsednik Donald Tramp u emisiji "Meet the Press" televizije NBC. Iran je uzvratio napadima na zemlje u regionu koje su domaćini američkih vojnih baza, istovremeno insistirajući da samo Teheran ima pravo da kontroliše Ormuski moreuz i eventualno naplaćuje prolazak brodova. "Vreme jednostranih sporazuma

Vreme: 13.07.2026 14:44

Medij: telegraf.rs

Link: [https://www.telegraf.rs/vesti/svet/4359049-u-toku-je-bitka-za-ormuski-moreuz-ko-ce-popustiti-i-sad-i-](https://www.telegraf.rs/vesti/svet/4359049-u-toku-je-bitka-za-ormuski-moreuz-ko-ce-popustiti-i-sad-i-iran)

Autori: Milan Prelić

Teme: Evropska komisija

Naslov: U toku je bitka za Ormuski moreuz, ko će popustiti? I SAD i Iran tvrde da ga kontrolišu, a to "ne pije vodu"

je završeno. Rekli smo vam: ispunite obećanja ili platite cenu. Stvarnost kuca na vrata", napisao je predsednik iranskog parlamenta i jedan od glavnih pregovarača Mohamad Bager Kalibaf. Iran tvrdi da je moreuz zatvoren, dok SAD i predsednik Tramp insistiraju da je plovni put i dalje otvoren. Ipak, iranska kontrola nad moreuzom delimično je oslabila pošto američka mornarica pruža zaštitu trgovačkim brodovima koji plove južnom rutom uz obalu Omana. Upravo ta ruta postala je meta novih iranskih napada. Napetosti u Ormuskom moreuzu izazvale su globalnu energetska krizu, iako su cene nafte u međuvremenu znatno pale u odnosu na ratni maksimum od 120 dolara po barelu. Iako je Tramp prošle sedmice ocenio da je privremeni sporazum "mrtav", posrednici, među kojima su Pakistan, Katar i Egipat, nastavljaju pokušaje da postignu trajni mirovni dogovor. Jedan regionalni zvaničnik uključen u posredovanje izjavio je, pod uslovom anonimnosti, da su u nedelju nastavljeni naponi za očuvanje primirja. Pakistan je saopštio da je njegov ministar spoljnih poslova telefonom razgovarao sa šefom iranske diplomatije i pozvao na deeskalaciju. Novi iranski vrhovni vođa, ajatolah Modžtaba Hamnei, koji se nije pojavljivao u javnosti od početka rata, u subotu je u prvom obraćanju nakon sahrane svog oca, ajatolaha Alija Hamneija, poručio da će se Iranci osvetiti za njegovo ubistvo. (Telegraf.rs)

